Lammin päivät 2.-3.10.2019: Ryhmäkeskustelut hajajätevesi- ja vesihuoltoteemalla

Ryhmän aihe	**Keskustelun tulokset**
Miten YLS 156 § mukaiset kohteet löydetään valvontaan?	* kirjava lähtötaso * lupamenettelyjen kirjavuus ja välillä olemattomuus * resurssipula * jos kirjeitä lähetetty, vastaukset mitä sattuu * viranomainen tiedottaa, ei valvo aktiivisesti * valitusten kautta käsittelyyn vaan, riskiperusteita? * lautakunta määrittää riskiperusteet? priorisointi? * alueellinen yhteistyö, samat säännöt koko alueella, vrt Pirkanmaa * naapurit ilmiantaa toisiaan, jo etukäteen, valmiiksi huonot välit naapureilla * lähtökohtana kirjalliset valitukset, puheluja ei noteerata * Ymp.valiokunta: viranomainen ei voi antaa neuvontaa! -> ostetaan jostain * Varsinais-Suomessa kunnat ostaneet jatkoa neuvonnalle, osa lusmusi * kyselytiedot vanhentuu jos liian isolta alueelta kerätty * mitä tehdään laitteille, joista tiedetään jo valmiiksi etteivät toimi vaikka ce-merkintä? * AIKA HOITAA!!
YSL 156 § poikkeamisluvat käsittelyvaatimuksista (ryhmä 1)	*Maksu peritään kaikista päätöksistä (myös hylkäävät), hinnat kunnissa 180-360e (ryhmä 1), *poikkeaminen 1-5v - ei kannata laittaa kaikille samaa, *kannattaa delegoida päätöksenteko viranhaltijalle, *käsittelyn maksullisuudesta olisi hyvä tiedottaa (voisi lisätä hakemuslomakkeeseen suoraan, osa on lisännytkin), kiinteä maksu selkeämpi asiakkaalle kuin tuntitaksa, *huomattavan vähäinen kuormitus / YM:n ympäristöopas 2017 ”Haja-asutuksen jätevedet”, *perustasosta poikkeaminen vrt. ympäristönsuojelumääräysten vaatimuksista poikkeaminen tapahtuu eri kriteereillä, *kuka arvioi järjestelmän hinnan (jos asiakas ei halua maksaa asiantuntijan tekemästä suunnitelmasta)?, *voisi pyytää lausuntoa suoritusesteestä sosiaaliviranomaiselta JOS saa menettelystä sosiaaliviranomaisen kanssa sovittua, riittävien tietojen saanti hakemuksen käsittelyä varten asiakkaalta vaikeaa, sosiaalinen suorituseste > onko HALTIJALLA mahdollisuuksia maksaa korjauksista syntyvä kustannus, *tekninen vaativuus > maaston muodot, kallio jne., *ympäristön pilaantumisen vaaraa ei saa kuitenkaan aiheutua (ympäristöstä riippuu, milloin pilaantumisen vaaraa aiheutuu ja milloin ei, hyvin tapauskohtaista), *jos jotain joutuu tekemään niin pitää korjata perustasoon asti (?), *poikkeamispäätös tehdään koskemaan sen hetkistä tilannetta (ei tilannetta, että jos teet näin niin sitten ei tarvitse / sitten saat poikkeuksen), *päätökseen kannattaa laittaa maininta siitä mitä määräajan jälkeen tulee tehdä tai mitä tehdä kun tilanne muuttuu, päätös raukeaa automaattisesti määräajan jälkeen tai kun olosuhteet muuttuvat esim asunnon myynnin yhteydessä
YSL 156 § poikkeamisluvat käsittelyvaatimuksista (ryhmä 2)	Tiivistelmä kommenteista: 1) Pääsääntönä vaikuttaisi olevan se, että ennen siirtymäajan loppua ei hakemuksia ratkaista. 2) Osalla taksassa jo maksu hakemuksille, osalla ei. Maksu vaihtelee 100-300 euron välillä. 3) Sosiaalisia perusteita arvioidaan lähinnä hakijan antamien tietojen perusteella. Kunnan ysv:llä ei juurikaan mahdollisuuksia "todistaa asiaa toisin". 4) Turha "tiukkapipoisuus" pois hakemusten käsittelystä ja ratkaisuperusteista. Voitaisiinko sanoa, että maalaisjärkeä voinee soveltaa poikkeamisen myöntämisen edellytyksiä harkitessa? 5) Myönnettyjen poikkeamisten valvonta? Miten hoidetaan? Tämäkin aiheuttanee työtä. Aika mahdoton nakki todellisuudessa. 6) Hakemuksessa annetut tiedot ovat todennäköisesti usein todella puutteelliset. Tämäkin aiheuttaa lisätyötä... 7) Hakemukset usein delegoitu viranhaltijoille pois lautakunnilta. Helpottaa hakemusten käsittelyä, kun ei tarvitse keksiä, millä tavalla salassapidettävien tietojen tietoturva turvattaisiin lautakuntakäsittelyssä. 8) Sosiaalitoimen mukaanottaminen lausunnonantajina - ajatuksena ollut mm., että hakija pyytäisi lausunnon ja liittäisi sen hakemukseensa, jolloin kunnan ysv:n ei tarvitsisi ollenkaan käsitellä sellaisia tietoja, jotka eivät ylipäänsä meille kuulu. 9) Keskusteltiin siitä, pitäisikö/voisiko poikkeamispäätöksessä lykkäysajan lisäksi määrätä, koska järjestelmä pitää olla uusittuna? Todettiin, että poikkeamispäätöksissä on tarkoitus käsitellä vain poikkeaminen, eli lykkäys. Esim. vesihuoltovapautusasioissa päätöksiin ei saa laittaa määräaikoja liittymiselle. 10) Keskusteltiin poikkeamishakemusten kohtuuttomuusedellytyksistä (huom. eli tässä ei nyt siis ole kyse jätevesikuormituksen vähäisyyden perusteella suoritettavasta harkinnasta). YSL:ssähän on tästä aiheesta todettu, että myöntäminen on kohtuuttomuusperustein mahdollista, jos toimet ovat kiinteistön haltijalle kohtuuttomat korkeiden kustannusten JA teknisen vaativuuden vuoksi. Eli kuulostaisi siltä kuin lainsäätäjä olisi yrittänyt viestittää, että pelkät taloudelliset seikat eivät riitä poikkeamisen saamiseksi, vaan pitäisi olla myös jätevesijärjestelmän rakentamismaaston poikkeuksellinen haastavuus tms. Tämä tarkoittaisi puolestaan sitä, että aika harvalla olisi oikeasti tosiasiallinen mahdollisuus saada poikkeamista... 11) Vähäinen jätevesimäärä: yleisesti rinnastettu kantovedellisyyteen myös kesävesi. 12) Toistettiin vielä, että lähtökohtana on, että luotetaan hakijan antamiin tietoihin, eli että viranomainen ei ala tarkistaa varallisuustietoja.
YSL 156 § poikkeamisluvat käsittelyvaatimuksista (ryhmä 3)	*Osassa kunnista hakemuksia otetaan vastaan vasta määräajan umpeuduttua *Kunnasta riippuen päätöksen tekee joko viranhaltija tai lautakunta *Pilaantumisen vaaran merkitys poikkeamislupia käsiteltäessä > jos vaaraa ei ole, voidaan lupa myöntää kevyemmin perustein *Poikkeamislupahakemusten käsittely alue kerrallaan saattaa helpottaa käsittelyä *Poikkeamislupahakemuksen jättäneet altistavat itsensä valvonnalle vs. lupaa hakemattomat, jotka eivät ”paljasta” käsittelyjärjestelmänsä puutteita *Osassa kunnista on tehty kiinteistökohtaista tiedotusta ranta- ja pohjavesialueilla *Kiinteistön arvo suhteessa käsittelyjärjestelmän arvoon > arvottomallakin kiinteistöllä voidaan saada aikaan ympäristön pilaantumista *Mitä tehdä kiinteistöille, jotka kysyvät tarvitseeko poikkeamisen vai riittääkö nykyinen järjestelmä? *Vähäisen kuormituksen määritelmä pitää muistaa myös poikkeamislupia käsiteltäessä, vaikka asiakas ei siihen hakemuksessa vetoa *Jos poikkeamislupahakemuksen perusteena on vähävaraisuus ja hakemusta käsiteltäessä tulee ilmi, että vähäisyysperuste täyttyy, perustetaan päätös vähäisyysperusteelle *Lähtökohtana on, että asiakkaan hakemuksessa esittämät tiedot ovat oikeita *Vapaa-ajanasuntojen käyttöasteen arviointi, tulee huomioida ketkä kaikki asuntoa käyttävät > valvonnallisesti mahdoton selvittää *Hakemuksista ei lausuntoja tai kuulemisia *Hakemusten taso vaihtelee, tapauskohtainen arviointi siitä kuinka laajaa selvitystä vaaditaan hakemuksen perusteiksi *Päätöksen salassapito vaihtelee, osassa kunnissa päätös julkinen (liitteet salaisia) ja osassa salainen
Vesihuoltolaki: *** Mikä on kohtuuton kustannus vesihuoltolain vapautusasiassa** *** Hyvä vesihuoltovapautushakemus**	Mikä on kohtuuton kustannus? *rahallinen kustannus raja 30 000 € on löytynyt, mutta muu kohtuuttomuus on tosi vaikeaa ja keskustelussa ei tullut konsensusta pitääkö perustelut olla subjektiiviset (terveys, työttömyys, köyhyys) vai objektiiviset *ohjeistusta ja koulutusta tarvitaan, jotta saadaan yhtenevät käytännöt koko maahan *ohjeistuksia on kuulemma erilaisia (esim. mmm ja kuntaliitto) *Mitä laissa lukee luettava tarkkaan. *Mitä on ympäristönsuojelun osaamisaluetta? *tarkastusoikeus YSL:n perusteella